

AMANITINAI

Nuodingi grybai	Baltoji musmirė (<i>Amanita verna</i>), blyškioji arba žalsvoji musmirė (<i>A. phalloides</i>), smailiakepurė musmirė (<i>A. virosa</i>), smailiažvynė žvynabudėlė (<i>Lepiota aspera</i>), kaštoninė žvynabudėlė (<i>L. castanea</i>), eglinė kūgiabudė (<i>Galerina marginata</i>) Šiuose grybuose yra termostabilių amanitinų (amatoksinų), faloidinų (falotoksinų) ir virotoksinų	
Vartojimas	Suklydus gali būti vartojami kaip maisto produktas	
Mirtina dozė	0,1 mg/kg	
Toksinio poveikio mechanizmas	Amanitinai blokuoja RNR polimerazę II, tvarkančią DNR transkripciją į RNR, todėl, sunaudojus RNR atsargas, sutrinka baltymų sintezė ir kepenų ląstelės žūsta. Faloidinai sutrikdo virškinamojo kanalo veiklą, virotoksinų poveikis nėra aiškus	
Toksikodinamika, toksikokinetika	Veikimo pradžia	Apsinuodijimo simptomai atsiranda po 6–48 val.
	Pasisavinimas	Amanitinų rezorbcija dalinė ir greita, po to jie aktyviai pernešami į kepenis, kur jau po 1 val. gali susidaryti toksišė koncentracija, faloidinai ir virotoksinai praktiškai nerezorbuojami
	Pasiskirstymo tūris	Apie 4–8 l/kg
	Ryšys su baltymais	Jungiasi su baltymais pernašos į kepenis metu
	Metabolizmas	Nemetabolizuojami
	Šalinimo pusperiodis	Nežinomas
	Šalinimas	Pro inkstus ir su tulžimi į žarnyną (pasižymi enterohepatine recirkuliacija)
Apsinuodijimo simptomai	Gali būti 4 apsinuodijimo stadijos: slaptoji (6–48 val.), gastroenterito, santykinio pagerėjimo ir ūminio kepenų nepakankamumo Ankstyvieji simptomai: pykinimas, vėmimas, viduriavimas (kartais su krauju), vėliau kepenų pažeidimas iki nekrozės (padidėjęs transaminazių aktyvumas, krešumo sutrikimai, gelta, hepatinė encefalopatija, koma), dėl vėmimo ir viduriavimo – eksikozė, elektrolitų pusiausvyros sutrikimai. Inkstų pažeidimas gali būti ir pirminis, ir antrinis	
Tyrimai	Bilirubinas, kepenų fermentų aktyvumas Krešumo rodikliai Amanitinų koncentracija šlapime (jeigu yra galimybė ją nustatyti)	
	Inkstų funkcijos rodikliai	
Guldymo į ASPĮ kriterijai	Įtarus apsinuodijimą, pacientai turi būti stebimi ne mažiau kaip 24 val.	

AMANITINAI

Gydymas	Sukeltas vėmimas	Pirmosiomis valandomis		
	Skrandžio plovimas	Pirmosiomis valandomis		
	Aktyvintoji anglis	Jeigu pacientas nevemia ir nenumatoma jį gydyti geriamaisiais silimarinais (karsiliu), galima pirmosiomis valandomis skirti pradinę dozę iki 1 g/kg, vėliau kartotines dozes iki 0,5 g/kg kas 4 val.		
	Forsuota diurezė, hemodializė, hemosorbicija praktinės reikšmės neturi			
	Priešnuodžiai	<p>Skyrimo kriterijai:</p> <ul style="list-style-type: none"> – iš anamnezės paaiškėja, jog valgyta „žaliosios musmirės“ ar kitų žalios spalvos grybų jiems nebūdingu metu, – didėjantis transaminazių aktyvumas, – blogėjantys krešumo rodikliai (pvz., trys SPA tyrimai kas 1 val.) <p>Penicilinas. Skiriamas tris paras iki 1 mln. VV/kg per dieną pastoviu lašeliniu būdu, pvz., 1–2 paras – iki 1 mln. VV/kg per dieną, 3-ą – iki 0,5 mln. VV/kg per dieną Įtarus apsinuodijimą reikia pradėti gydymą, tęsti jį – patvirtinus apsinuodijimo diagnozę arba po klinikinio toksikologo konsultacijos</p> <p>Silibininas. Pirmąją gydymo valandą 5 mg/kg į veną, po to lašelinio būdu po 20 mg/kg/d., kol sunormalės transaminazių aktyvumas Skiriant silibinino, penicilino skirti nereikia</p>		
	Simptominis gydymas	Kepenų pažeidimas	Silimarinų (pvz.: karsilio 1200 mg/d.), kai tik pacientas nustos vemti, jeigu jis nebuvo gydytas aktyvintąja anglimi ir jam neskiriama silibinino Gliukozės, laktuliozės ir kitų priemonių imtinai iki intensyvosios detoksikacijos metodų, pvz., MARS, ir kepenų transplantacijos	
		Skysčių ir elektrolitų pusiausvyros sutrikimai	Elektrolitų, volelijos korekcija	
		Krešumo sutrikimai	Vitamino K preparatų, šviežiai šaldytos plazmos	
		Visos kitos reikalingos priemonės		
	Prognozė	Ankstyvas ir pastovus krešumo rodiklių blogėjimas, bilirubino kiekio didėjimas ir inkstų pažeidimas yra blogos prognozės požymiai Kepenų fermentų aktyvumo mažėjimas po 3–4 parų – palankios prognozės požymis		
Išrašymo iš ASPĮ kriterijai	Išrašyti galima: – po gydymo priešnuodžiais kurso, neatsiradus kepenų pažeidimo, – jeigu buvo kepenų pažeidimas, spręsti reikia individualiai			